

1 SKYRIUS

Pabandykite nors kartą sutvarkyti butą pagal visas taisykles, ir tai jus tikrai pribaigs. Bent akimirką įsivaizduokite, kad plaunate grindis taip, kaip liepiama knygoje „Pagalba jaunajai šeimininkei“. Cituoju: „Iš pradžių kruopščiai išsiurbkite grindis. Tuomet drėgnu skuduru nuvalykite grindjuostas, stalų, kėdžių ir krėslų kojias. Atitraukite kušetes, lovas ir iššluokite grindis, nes net ir pats geriausias dulkių siurblys neišvalo visų dulkių. Visus paviršius nuvalykite skuduru, suvilgytu dezinfekuojančiu skysčiu, išskalaukite jį ir dar kartą pakartokite procedūrą nuolat keisdamos vandenį. Nuvalykite chloro skiedinį, sausai iššluostykite grindis, išvėdinkite kambarį. Nepamirškite, kad parketą ir linoleumą reikia valyti ne rečiau nei dukart per dieną.“

Graudžiai apžiūrėjau mane supantį „peizažą“. Dukart per dieną plauti grindis perstatinėjant visus baldus? Nuostabu. Gal tuomet net mūsų namuose pagaliau būtų švaru. Jei atvirai, tai šiuo metu butas atrodo ne itin tvarkingas.

Nors viskam galima rasti pasiteisinimą. Už lango šlapias murzinas lapkritis. Iš dangaus krinta sniegas, kuris pasiekęs žemę akimirksniu pavirsta į košę, todėl prieškambaryje šalia kabyklos lieka juodi pėdsakai. Be to, jau užsitempęs striukę Sergejus kaskart ima šūkaloti:

– Pamiršau, pamiršau! – ir lekia į savo kambarį su batais.

Į visus mano riksmus: „Tuoj pat persiauk!“ – jis atsako: „Lempa, nebūk zirzeklė, jie gi visą naktį stovėjo koridoriuje ir seniai išdžiūvo.“

Teisybė, batai sausi, ir nuo jų krinta ne purvo gabalai, o tiesiog byra žemė.

Dar mūsų namuose gyvena šunys, jų keturi. Keista, gau ruoto, kuokštais styrančio kailio savininkas Ramikas nesi-

šeria, o štai trumpaplaukės Mulia, Adiuša ir Reičelė visur palieka mažyčius, vos įžiūrimus plika akimi plaukelius.

Plaukeliai beveik nepastebimi, tad kodėl jie turėtų kažką erzinti? Bėda ta, kad tie plaukeliai ilgainiui susivelia į gumulus, be to, jie aštrūs ir segte įsisega į drabužius. Reikia pasakyti, kad Mulia ir Ada labai mėgsta pasivolioti ant kušečių, krėslų ir lovų. Rudenį ir pavasarį jos šeriasi ypač smarkiai. Vakar Kostinas ilgai siautėjo pastebėjęs, kad pats tapo panašus į gigantišką mopsą: „Tai bjauru, tuoj pat išpešiodite tuos plaukus!“

Tai išgirdusi Liza sukikeno, o Julia labai rimtu tonu pasakė:

– Bijau, kad sugaištume per daug laiko, tu labai plaukuotas. Gal nueik depiliuotis? Grožio salono adrešuką galiu duoti.

– Iš proto galima išsikraustyti! – užriko Kostinas. – Norėjau pasakyti, kad reikia nupurtyti nuo mano kelnų mopsių plaukus!

– Taip iškart ir sakytum, – nusižiovavo Julia, – o ko pats nenusipurta?

– Negaliu! Plaukai kaip adatos.

– Aš tokiais atvejais naudoju pincetą, – įsikišo Liza.

– Prieškambaryje guli pūkų rinkiklis, toks lipnus, – patarė Kiriuška.

Kostinas išėjo iš virtuvės piktai burbėdamas sau po nosimi:

– Siaubas! Kad ir kur atsisėstum, visur gaurų kuokštai. Lempa, kada tvarkei butą?

Apsimečiau neišgirdusi klausimo. Kada, kada! Neprisime nu. Štai veidrodį vonioje valiau pirmadienį, ir koks rezultatas? Kol nieko nebuvo namie, vonios kambarys spindėjo švara, bet užteko Kiriuškai grįžti iš mokyklos ir kartelį nusiplauti rankas, kai viskas aplink buvo aptaškyta.

– Kokia prasmė valyti? Na, išsiurbsiu koridorių... O vakare išvesiu šunis, po pasivaikščiojimo jie puls į vonią plauti letenų – ir visa švara šuniui ant uodegos, – atsidūsėjau.

– Nešk juos ant rankų, – patarė Julečka.

– Puikiai sugalvota! – pasipiktinau. – Tarkime, sugebėsiu, paėmusi į glėbį dvi riebias kaip statinaitės mopses, atidaryti vonios duris. Kas čia sudėtinga, Mulia sveria penkiolika kilogramų, o Adiuša tik dvylika! Bet ką daryti su Reičele ir Ramiku? Kaip man pakelti Stafdordšyro terjerę ir kiemšunį, kurių kiekvienas sveria daugiau už šeimninę?

Seriožka baigė gerti arbatą ir pabrėžtinai rimtai pareiškė:

– Radau išeitį! Ir šunys atsidurs vonioje, ir grindys liks švarios. Tiesiog geniali mintis! Sukrečianti idėja.

Žinau, Serioža tikėti negalima, jis tiesiog nesugeba elgtis rimtai, bet perspektyva neplauti šunų pripėduotų grindų buvo tokia viliojanti, kad pakliuvau ant kabliuko ir nekantriai šuktelėjau:

– Kokia idėja? Pasakok.

– Nusipirkime bagažo vežimėlį, – nutaisęs neperprantamą veido išraišką pareiškė Seriožka, – juk matei, stotyje nešikai tokius naudoja bagažui gabenti! Parvedi šunis iš pasivaikščiojimo, patupdai į vežimėlį ir vairuoji į vonią. Klasė!

Liza, Julia ir Kiriuška pradėjo kvatotis, aš galutinai įsiutau, o labai patenkintas padarytu įspūdžiu Seriožka tęsė:

– Dar jiems galima pasiūti kostiumus, tokius panašius į narų. Ir problema išspręsta. Niekur nė vieno plaukelio. Arba perdažom šunis juodai, ant tamsaus fono purvo nesimatys!

– Juodai neįdomu, – nutęsė Lizaveta, – o va, jei žydrai, tai šauniai atrodytų!

– Klasė! – net pašoko Kiriuška, – superšunys. Mėlyni šuneliukai.

– Visų tikrai neperdažysit, – papurtė galvą Julečka.

– Kodėl? – priekabiai pasiteiravo Kiriuška.

– Reičelė labai didelė, jai dažų poros kibirų reikės, – paaiškino Seriožkos žmona, – Ramiko nė dažyti nereikia, jis gi beveik visiškai juodas, o ir nenusėdi ramiai nė minutės. Lieka Mulia ir Ada.

– Vadinasi, jas nudažysim, – nepasidavė Kiriūša su Lizaveta.

Užgniaužusi pyktį nuėjau į savo kambarį, o bjaurybės vaikai dar ilgai linksminosi virtuvėje.

Tačiau šįryt, kai visi išsibėgiojo kas į darbą, kas į mokyklą, apžvelgiau butą ir priėmiau istorinį sprendimą: laikas tvarkytis.

Nagi, sąžiningai prisipažinkite, kokius jausmus jums sukelia būtinybė griebtis dulkių siurblio? Aš irgi nepajutau jokio entuziazmo, todėl, prieš imdamasi nuobodaus darbo, nutariau pasilepinti kvapnios arbatos puodeliu.

Rudenį ir žiemą mūsų šunys sugeba miegoti po dvidešimt valandų. Net mėgstanti žaisti ir nuolat prie visų dėl to kimbanti Ada aptingsta. Prižadinti pulką iš anabiozės nepajėgia niekas. Skambutis į duris, džiaugsmingi riksmi: „Kas pas mus atėjo!“ – nesužadina keturkojams jokių emocijų. Paliepimas „Eime pasivaikščioti“ nekelia jokio džiaugsmo. Jį išgirdusi, Mulia lenda po pagalvėmis, Reičelė plačiai atverdama nasrus ima žiovauti, Ramikas apsimeta staiga apkurtęs, o Ada... va, ji elgiasi protingiausiai. Išgirdusi ištraukiamo stalčiaus, kuriame laikomi pavadėliai, garsą, ji kaipmat sumoja: dabar užvilks bjauriai braškantį kombinezoną, ištempis į lauką, kur privers jautriomis letenėlėmis braidyti po ledines balas.

Įvertinusi padėtį, Adiuša, stengdamasi parodyti didžiulį susižavėjimą, lekia pas mane, tačiau iki prieškambario ji nenusigauna. Pakeliui skubotai užsuka į vonią ir net drebėdama iš malonumo šlapinasi ant kilimėlio, o tada pradeda skardžiai loti. Išversti jos lojimą į rusų kalbą labai lengva, mopsiukė greičiausiai nori pranešti: „Viskas. Manęs laukan vesti nebereikia. Reikalas atliktas.“

Adiušai taip nesinori į šaltį ir šlapdribę, kad ji pasirengusi iškęsti bausmę už iškrėstą kiaulystę. Kartais man atrodo, kad Ada visiškai nesibijo mano rūstybės. Na, tupi priešais

kvaiša Lempa, plekšnoja susuktu laikraščiu į grindis prieš neklaužados nosį, piktai šnypščia: „Fui, kaip negražu! Negera mopsė!“ Ir kas? Laukan juk nebeveda, vadinasi, viskas tiesiog nuostabu. Tikriausiai norint atpratinti mopsę nuo tokių bjaurių įpročių reikėtų įkišti ją į kombinezoną ir išgrūsti į šaltį. Gal tuomet išradingosios mopsės galvoje gimtų protinga mintis: kad ir kiek šlapintumeisi ant kilimėlio, į lauką vis tiek išvarys. Tik aš baisi tinginė, man labai nesinori į sniegą ir lietų tempti šunį, kuris šiaip jau atliko savo reikalus, o grįžus dar jį prausti. Dėl mano tingumo viskas lieka kaip buvę!

Vis dėlto teks griebtis siurblio! Dar nespėjus apsiprasti su šia mintimi, pasigirdo skambutis į duris. Paprastai manęs nežavi apie devynias ryto pasirodę svečiai, bet šįkart labai apsidžiaugusi nurisnojau prie durų. Kad ir kas būtų tas nekviestas svečias, jo dėka bent jau išsivaduosiu nuo ruošos darbų. Paskui galėsiu namiškiams drąsiai pareikšti: „Tik susiruošiau tvarkytis, kaip iš dangaus nukrito...“

Net nedirstelėjusi pro akutę, pravėriau duris ir nejučia žingtelėjau ataturpsta: ant slenksčio stovėjo gana murzina pūkine striuke vilkinti čigonė. Iš po striukės išlindęs margas sijonas. Nelaukta viešnia avėjo prastais batais, ryšėjo raudoną skarelę.

– Gražuole, būk gera, – dainuote išdainavo primerkusi gražias rudas, šiek tiek išsprogusias akis čigonė. – Leisk vaiką pervystyti.

Ji pakišo man panosėn kailinį „vokelį“, iš kurio nebuvo girdėti nė garso.

Aš, žinoma, naivi, bet tikrai ne tiek, be to, dievinu detektyvinius romanus ir bemat supratau: kailiniame ryšulėlyje nieko nėra. Greičiausiai į vidų įdėta pliauska. Jei užkibsiu ant kabliuko ir įleisiu vidun tamsiaakę gražuolę, ji veikiausiai išvilios iš manęs pinigų arba nugvelbs, kas blogai padėta.

– Eikite šalin, – piktai pasakiau.

– Nebijok, – nusišypsojo čigonė, – nieko bloga tau nepadarysiu, atvykau į svečius pas tetą Mašą, juk pažįsti ją? Gyvena viršutiniame aukšte. O namie neradau. Nežinau, kur ji. Man tik vaiką nuprausti ir mišinėlį pagaminti.

Tamsaus gymio rankutė įlindo į kišenę ir ištraukė permatomą maišelį, kuriame buvo tuščias buteliukas ir nedidelė skardinė.

– Ko išsigandai? – greitakalbe tarškėjo moteris. – Aš – tetos Mašos marčios, Pavliko žmonos, sesuo. Tiesa, gal žinai, kur jie visi?

– Ne, – negalvodama atsakiau.

Mūsų namo viršutiniame aukšte tikrai gyvena klestinti verslininkė vardu Marija. Artimiau mes nepažįstami, į svečius vieni pas kitus nevaikštome, bet, susidūrę lifte, visuomet mandagiai sveikinamės, persimetame keliais žodžiais: „Šiandien labai bjaurus oras“ arba: „Kaip jums patinka naujasis prekybos centras pirmame aukšte?“

Prieš porą mėnesių sutikau Mariją kieme. Sėdėjau ant suolelio ir laukiau, kol šunys atliks savo reikaliukus. Iš gražaus užsieninio automobilio išlipo Maša. Ji kaip visuomet mandagiai pasisveikino:

– Laba diena, Lempa.

Tada netikėtai priėjo ir pasiteiravo:

– Nesutrukdysiu, jei prisėsiu parūkyti?

– Su malonumu palaikysiu jums kompaniją, – atsakiau išsiimdama savo cigaretes.

Apsikeitėme keliais nereikšmingais žodžiais, tada atsidususi Maša paklausė:

– Ar jau girdėjote apie mane ištikusią nelaimę?

– Kas atsitiko? – išsigandau. – Pavlikas sunegalavo?

– Geriau jau būtų kokią infekciją susigriebęs! – beviltiškai šūktelėjo motina. – Viskas daug blogiau – jis vedė.

– Tai juk nieko baisaus! – atsakiau palengvėjusia širdimi.

– Viešpatie! – pliaukštelėjo delnais Maša, – tai tikras siaubas! Pavlikas dar mokosi, vadinasi, man teks išlaikyti jaunąją šeimą tol, kol kuris nors pradės uždirbti, nors aš tuo labai abejoju. O jei dar atsiras vaikas...

– Ne viskas taip blogai, – bandžiau paguosti Mašą, – daugelis sukuria šeimas dar studijų metais, nieko čia tokio. Žinoma, iš pradžių...

– Jūs dar negirdėjote svarbiausio, – nervingai pertraukė mane kaimynė, – žinote, kas mano marti?

Aš apdairiai nutylėjau. Sprendžiant iš perkreipto Mašos veido, jos Pavlikas namo parsivedė kažkokią neaiškią ypatą: gal vaikas yra už netradicinę šeimą ir įsigijo jauną „žmoną“ vardu Vania?

– Kopūstų pardavėja, – vis labiau irzo Maša, – siaubinga, netašyta mergiotė, stovinti prie prekystalio šalia metro! Moldavė! Ji net rusiškai nemoka, aš nesuprantu nė žodžio iš to, ką ji plepa. Vadina mane teta, pati tokia juodukė, nosį šnypščia į staltiesę. Už ką man tai, ką?

– Maža, kas atsitinka, – išlemenau, – jūs nesijaudinkite, apsipras.

– Greičiausiai ji turi ir krūvą vargingų giminių, – tyliai pridūrė Maša, – pradės kaip tarakonai lįsti iš visų plyšių. Tai dabar ji mekena: „Aš našlaitė“, – paskui atsiras pussės, pusbroliai, septintoji penktojo senelio žmona. Užgiedos: „Duokite vandenėlio atsigerti, nes taip valgyti norisi, kad ir pernaktoti nėra kur!“

– Jokiu būdu! – karštai paprieštaravau. – Neįsileiskite nieko. Maša numetė nuorūką.

– Pavlikas Marijką dievina, nenoriu sūnaus skaudinti. Geriau nupirksiu jiems butą, tegul gyvena atskirai.

Linktelėjau. Ko gero, tai vienintelis teisingas sprendimas...

– Kokie jūs, maskviečiai, nedraugiški, – nutraukė mano prisiminimus čigonės balsas. – Ko gi taip bijoti? Aš viena, su kūdikiu, jūsų kaimynės giminaitė. Nejuo vandens gaila?

Staiga iš ryšulėlio pasigirdo piktas verksmas. Pasirodo, gražiame „vokelyje“ yra ne pliauska, o pats tikriausias ir, atrodo, gerokai išalkęs kūdikis. Susigėdau. Tikrai, mes pernelyg įtarūs ir net žiaurūs vieni kitiems. Prieš kokius dvidešimt metų...

– Užeikite, – pakviečiau, – eikite tiesiai, koridoriumi. Ten virtuvė, o vonia štai čia, kairėje.

– Ačiū tau, – apsidžiaugė viešnia.

Mikliai nusimetusi striukę ir nusiavusi batus, ji nuskubėjo į vonios kambarį, padėjo ryšulėlį ant skalbyklės, išvystė kūdikį, ir aš išvydau sauskelnėmis mūvintį storuliuką.

– Kur šiukšliadėžė? – dalykiškai pasiteiravo maudama vaiko sauskelnes mamytė.

– Šiukšlių kibiras virtuvėje, po kriaukle.

– Pasaugokite vaikutį, – paprašė čigoniukė, – geriau išmesiu laiptinėje į šiukšlių vamzdį, nes namuose dvoks.

Linktelėjau, švystelėjusi sijono padurkais viešnia išbėgo, aš likau su kūdikiu. Savų vaikų neturiu, Lizą su Kiriuška auginu ne nuo kūdikystės, tad papūstžandės būtybės amžiaus nustatyti nesugebėjau. Gal jai pora mėnesių, o gal visas pusmetis. Viena tikrai aišku – prieš mane mergytė, švarutė, prižiūrima, gerai maitinama. Atrodo, ji puikaus būdo. Išvydusi nepažįstamą moterį nepravirko, guli sau, šypsosi, didelėse mėlynose akelėse neblizga jokia ašarėlė. Netikėtai mažylė ištiesė į mane rankutes ir aiškiai ištarė:

– Gu gu.

Susijausminusi atsakiau:

– Agu agu.

Mažylė nusišypsojo ir sumojavo rankutėmis.

Parbėgusi čigonė nevikriai suvystė kūdikį ir paprašė:

– Duok karšto vandens.

Persikraustėme į virtuvę.

– Galia, – staiga pasakė viešnia, pildama į buteliuką verdantį vandenį.

– Ką? – nesupratau.

– Vardas mano Galia.
– Labai malonu, Jevlampija, – linktelėjau.
– Ačiū tau! – iš širdies padėkojo mergaitę pamaitinusi Galia. – Eisiu jau.

– Gali pasėdėti, palaukti, kol kas nors namo grįš, Pavlikas arba Marijka, – pasiūliau.

– Ne, važiuosiu pas tetą Leną, – papurtė galvą Galia, – Maskvoje saviškių daug. Pas Marijką vėliau užeisiu.

Jau prie durų Galia ūmai sustojo.

– Noriu tau atsidėkoti. Mano mama – čigonė, Sofija vardu, buria geriau už visas, ateitį mato. Pas ją iš tolimiausių kampelių atvažiuoja. Dalį jos gebėjimų ir aš paveldėjau. Nori, ateitį išpranašausiu?

– Ačiū, nereikia.

– Nemokamai!

– Vis tiek nenoriu.

– Neapgausiu, išklosiu visą teisybę.

– Ne, ne, apsieisiu.

– Noriu tave įspėti.

– Geriau atsisveikinkim, – nepasidaviau.

Tačiau Galia, tarsi manęs negirdėdama, pradėjo tarškėti.

– Turėjai tu laimę, bet ji pradingo. Mostelėjo sparnu ir išskrido, išleidai iš rankų savo likimą, svetimą gyvenimą gyveni. Tačiau išbandymai dar tik prasidėjo. Laukia tavęs daug vargo, bėda arti.

– Keliauk iš čia, – supykau, – įsikranksėjai. Gražiai man atsilyginti nusprendei!

– Žinok, – nekreipdama dėmesio į mano žodžius monotoniškai bambėjo viešnia, – mirtis stovi prie slenksčio, laukia, oi laukia. Pirmasis mirs šuo, toks išpūstakis, storas...

Sugriebusi Galią už atlapų bandžiau išstumti iš buto. Kur tau! Sujūžėjusi čigonė stovėjo lyg metalo luitas, net nekrustelėjo.

– Iš pradžių šuo, paskui vaikai, vėliau draugė, o paskutinė – tu pati.

Iš visų jėgų spyriau Galiai į kulkšnį.

– Dink, bjaurybe, kad tave pačią nelaimė ištikty.

– Nuo manęs tegu atšoka, kitam prilimpa, – akimirksniu sureagavo būrėja, – jus išgelbės susitikimas su angelu. Kol jis čia gyvens, nelaimės nesiartins, išvarysi angelą – visi mirs, visi, visi, visi...

Man akys aptemo. Griebiau prie durų pastatytą ilgą skėtį.

– Nedėkingoji, – šaižiai sušnibždėjo Galia. – Aš juk perspėti noriu: bėdą angelas nuvys, sutiksi jį atsitiktinai, vos nenužudysi, bet atsimink, jis – jūsų visų išsigelbėjimas, pasilikite jį pas save, kitaip visų laukia mirtis!

Skubriai apsisukusi čigonaitė iššoko į laiptinę, nusispjovė ant slenksčio ir išpyškino:

– Tegul įvyksta šiuose namuose tai, ką išpranašavau, amen!

Drebančiomis rankomis užtrenkiau duris, užrakinau visas spynas, užkabinau grandinėle ir užšoviau skląstį. Paskui supykau ant savęs.

– Lempa, tu tikra idiotė! Įsileidai į namus visiškai nepažįstamą moterį, parodei geraširdiškumą ir gavai pagal nuopelnus. Dar gerai, kad ta Galia nieko nenukniaukė. Nors prisiminus, kad, patikėjusi saugoti kūdikį, ji kuriam laikui buvo dingusi iš mano akiračio...

Vejama šios minties, nulėkiau į savo miegamąjį: ten, spintoje, paslėpta dėžutė su pinigais.

Įpuolusi į kambarį, pribėgau prie spintos, atidariau san-
taupų dėžutę ir lengviau atsidusau. Viskas vietoje, atrodo, Galia iš tiesų buvo išėjusi tik sauskelnių išmesti.

Kojos sulinko, sudribau ant lovos šalia miegančių Mulios ir Ados. Kaip jau sakiau, rudenį atšalus orui, šunys nerea-guoja į išorinius dirgiklius. Nė vienas keturkojų nesiteikė pabusti išgirdęs skambutį į duris ir svetimą balsą. Va, kaip šnarpščia Mulia, o Ada...

Staiga mane suėmė nerimas. Mulia, taikiai sumerkusi akis, susirangė į kamuoliuką ant pagalvės, o štai Diusia! Ados nas-

rai praviri, iš jų drimba putos, akys beveik lenda iš orbitų, kūną tampo konvulsijos.

Čigonės pranašystė pradėjo pildytis beprotiškai greitai. „Pirmasis mirs šuo, tas išpūstakis.“

2 SKYRIUS

Nesu iš mitriųjų, netikėtai užklupta dažniausiai sutrinku. Nuolat darau klaidas ir visiškai neturiu intuicijos. Kas nors kartą matė programą „Stebuklų laukas“, žino, kad laidos vedėjas kartais liepia atnešti į studiją dvi visiškai vienodas dėžutes. Viena tuščia, o kitoje guli solidi pinigų suma. Žaidėjui tereikia teisingai įspėti, kurią juodųjų dėžių atidaryti. Tai va, sėdėdama priešais televizorių dar niekada nesu teisingai įspėjusi. Dėžutė, kurioje guli pinigai, man visuomet atrodo esanti tuščia.

Tačiau pavojaus akimirkomis iš kažkur atsiranda visai man nebūdingos savybės: sugebėjimas veikti greitai ir tiksliai, šaltakraujiškumas, įžūlumas ir netgi agresija.

Pagriebusi Adiušą ant rankų susukau ją į striukę ir tiesiog su šlepetėmis, nieko šiltesnio neužsimetusi išlėkiau į gatvę. Man sėdus už vairo kelionė užtruks labai ilgai. Iššokusi į važiuojamąją dalį užrikau:

– Stokit!

Tuoj pat prie šaligatvio prigludo prabangus užsieninis automobilis.

– Visai išprotėjai, kvaile, – bandė sakyti vairuotojas, bet aš, ryžtingai atplėšusi dureles, atsidrėbiau ant prašmatnios baltai mėlynos sėdynės ir įsakiau:

– Mikliai, varyk kairėn, dešinėn, tiesiai ir vėl kairėn. Mano šuo miršta. Važiuk!

Dėl nesuprantamų priežasčių vairuotojas pakluso. Kaipmat atsidūriau klinikoje, kur, nekreipdama dėmesio į lau-